

ת"פ 20527/11/16 - פריד גריפאת נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בנצרת

ת"פ 20527-11-16 מדינת ישראל נ' גריפאת(עציר)
תיק חיצוני: 449897/2016

בפני	כבוד השופטת דלית שרון-גרין
מבקש	פריד גריפאת ע"י ב"כ עו"ד תומר שוורץ
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

החלטה

מבוא

1. לפניי עתירה לגילוי ראיה חסויה.
2. נגד המבקש הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של שידול לסחיטה באיומים, בכך ששידל את דלאל סועאד (להלן: "דלאל") לסחוט באיומים את ראש המועצה המקומית בית זרזיר (להלן: "המתלונן"), ע"י צילום כבישים רעועים והפצת התמונות באינטרנט, בתמורה לסכום של 1,200 ₪, וכן ע"י פיתוי המתלונן לקשר אינטימי, צילומו והעברת תמונותיהם לנאשם, בתמורה לסך של 80,000 ₪.
דלאל דיווחה לנאשם כי צילמה תמונות של כבישים ובקשה את פרטי האתר לפרסומן, וכן כי המתלונן אינו עונה לשיחותיה.
בהמשך יצרה דלאל קשר טלפוני עם המתלונן, וסיפרה לו שיש אנשים המעוניינים לשלם לה 80,000 ₪ על מנת לפגוע בו, וכי היא תמסור למתלונן את כל הידוע לה בעניין זה תמורת 20,000 ₪. דלאל הגיעה למשרדי המועצה, אך מבלי שנפגש עמה, פנה המתלונן למשטרה.
3. התביעה העבירה להגנה ידיעה מס' 15-0105-629 (להלן: "הידיעה"), בה הושמטו מספר פרטים, ושתכנה כלהלן:

"דלאל סועאד תושב שפרעם סוחטת בתקופה האחרונה את ראש עיריית שפרעם וזאת בשליחות של משפחת אבו כלאב, *** דלאל הצליחה כבר לסחוט מראש העיר 20,000 אלף ₪ ***** (ההדגשות והשגיאות במקור. הכוכביות מסמלות את הקטעים שהושחרו. ד.ש.)."**

4. ההגנה מבקשת לחשוף את מלוא תכנה של הידיעה ואת זהות המקור.

עמוד 1

טיעוני הצדדים

5. **המבקש** טען כי לעמדתו, ככל שדלאל סחטה את ראש המועצה, לא היה זה בידיעתו והוא כופר בשידולה לעשות כן.

עוד נטען כי מחומר החקירה שהועבר להגנה עולה שבחודש 10/16 העלילה דלאל עלילת שווא על אדם אחר, לפיה אותו אדם תקף אותה ואיים עליה.

במסגרת חקירתה בתיק דנן הכחישה כי דרשה מהמתלונן סכום של 20,000 ₪, והכחישה מעורבות בסחיטה הקשורה למשפחת אבו כלאב.

המבקש טען כי נוכח גדר המחלוקת ובהנחת הקשר בין החומר החסוי לגלוי, הרי שתכנה המלא של הידיעה ובעיקר זהות מוסרה חיוניים ביותר לניהול הגנתו המיטבית של הנאשם.

כמו כן נטען כי קיים פוטנציאל עצום להגנת הנאשם מכך שהעדה המרכזית "פעלה עצמאית באופן דומה מול ראש רשות אחרת כשנה וחצי קודם לכן, טרם שהכירה כלל את הנאשם שבפנינו" (סעיף 9 לבקשה. ההדגשה שלי. ד.ש.).

הסניגור הוסיף כי בדיון שהתקיים במסגרת בקשה לפי סעיף 74 לחסד"פ, הצהירה המאשימה כי בגין הידיעה לא נפתח תיק חקירה.

בדיון שנערך במעמד צד אחד הבהיר הסניגור את עמדתו, פירט את טענותיו והרחיבן.

6. **המשיבה** טענה כי מלאה חובתה כשהעבירה להגנה את מרבית תוכן הידיעה, לאחר איזון זכויותיו של המבקש, שאינו עותר לגילוייה של ידיעה נוספת החוסה תחת אותה תעודת חסיון. קיים חשש כי חשיפת המקור תסכן באופן ממשי את חייו. חשיפת המקור תמנע שתוף פעולה עתידי עם אותו מקור ותרתיע מודיעים בפועל ובכח.

המשיבה התייחסה באופן כללי לתשתית ראיותיה אל מול קו ההגנה שנוקט המבקש. לטענתה, חרף היותה עדה מהותית, אין התשתית נסמכת רק על עדותה של דלאל, אלא נתמכת בראיות נוספות, חלקן אובייקטיביות. דלאל עצמה נחקרה כחשודה ואין הגיון בטענת ההגנה לפיה הפלילה את הנאשם כדי למלט את עצמה.

להבנתה, התועלת שמקווה ההגנה להפיק מהסרת החסיון היא שימוש בחומר ככלי לתקיפת מהימנותה של דלאל, ואולי גם לשם הכשרת תוכן הידיעה כראיה קבילה. מטרות אלה אינן יכולות להטות את הכף לטובת חשיפת המקור תוך סיכון חייו.

אם נצא מנקודת הנחה לפיה תוכן המידע נכון, הרי שאין בכך כדי לסייע להגנה. נהפוך הוא. בנוסף, הנאשם עצמו סיפר בהודעתו במשטרה כי שמע מדלאל כי בעבר סחטה אדם מבוגר בשליחות בן משפחת אבו כליב. אולי בעקבות זאת אכן פנה לדלאל, כאמור בכתב האישום, שהרי אין טעם בפנייה לאשה ישרת דרך בבקשה כגון דא.

בדיון שנערך במעמד צד אחד הבהירו ב"כ המאשימה ואנשי המודיעין את עמדתם, לאחר שהוגש לעיוני החומר מושא עתירה זו.

דין והכרעה

7. המסגרת הנורמטיבית לדין מעוגנת בסעיף 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, שזו לשונו:

(א)

אין אדם חייב למסור, ובית המשפט לא יקבל, ראיה אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתה עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם מצא בית המשפט הדין בדבר, על-פי עתירת בעל דין המבקש גילוי הראיה, כי הצורך לגלותה לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש לא לגלותה, ובהליך פלילי - כי הראיה עשויה להועיל להגנת הנאשם ומידת התועלת שבה להגנה עולה על הענין שיש לא לגלותה, או שהיא חיונית להגנת הנאשם.

8. על פי הכלל, מחוייבת התביעה בהעברת מלוא חומר החקירה לעיון הנאשם, וזאת על מנת לאפשר לו לנהל את הגנתו באופן היעיל ביותר. הטלת חסיון על חומר חקירה הוא החריג לכלל, הנובע מחשש לפגיעה בענין ציבורי חשוב.

9. לאחר שעיינתי בחומר המבוקש ושמעתי הסברי הצדדים, כל אחד במעמדו בלבד, שוכנעתי כי אכן היה מקום להטיל חסיון על החומר המבוקש מנימוקים המצדיקים זאת, לשם מניעת פגיעה בענין ציבורי חשוב וכן מחשש לשלומם של מוסר הידיעה ואף לחייו.

10. שני הצדדים הפנו לפסיקה רלוונטית ענפה, החוזרת וקובעת כי כאשר מדובר בראיה החיונית להגנתו של המבקש, יש להעבירה לעיונו, גם במחיר הפגיעה באינטרס הציבורי. כך יורה בית המשפט אף במקרה בו אין מדובר בראיה שיש בה כדי לקעקע לחלוטין את ראיות התביעה, ודי בכך שיש בה כדי לטעת ספק סביר באשמתו של הנאשם.

מקום שאין מדובר בראיה חיונית, יש לאזן בין מידת התועלת הצפויה לנאשם מגילויה לבין מידת הפגיעה באינטרס המוגן; אם הראשונה גוברת, גם אז יש להורות על גילוי הראיה.

(ראו למשל ע"פ 889/96 **מזאריב נ. מ"י**, ב"ש 838/84 **ליבני נ. מ"י**, ע"פ **סיקסיק נ. מ"י**, 2800/03 **אברוטין נ. מ"י**, ב"ש 2063/09 יצחק נ. מ"י, בש"פ **אבו טיר נ. מ"י**, בש"פ 2489/09 **בראודה נ. מ"י** וכן בש"פ 3880/09 **פלוגי נ. מ"י**).

11. על פי החוק והפסיקה, יש לבחון את חיוניות הראיה ולעשות את האיזון הנדרש על רקע המקרה הנדון, בהתחשב במכלול הראיות הגלויות והחסויות ובקו ההגנה.

12. בענייננו, כאמור, מיוחסת למבקש עבירה של שידול לסחיטה באיומים, וטרם החלה שמיעת הראיות. התשתית

הראייתית, על פי טענות הצדדים, מבוססת על הודעותיה של דלאל, לצד הודעות המתלונן וראיות אובייקטיביות שהן מחקרי תקשורת וממצאים שהופקו מטלפונים ניידים. לטענת התביעה, יש בהודעותיו של המבקש כדי לחזק לכאורה את הראיות נגדו. לטענת ההגנה דלאל הכחישה במהלך החקירה שדרשה מהמתלונן כסף.

13. מהתוכן הגלוי של הידיעה עולה כי דלאל פעלה בעבר, בשליחות אחרים, לסחיטת ראש עיר, ועד למועד מסירת הידיעה הצליחה לסחוט סכום של 20,000 ₪.

14. אין חולק כי דלאל היא עדת תביעה ותעמוד לחקירה נגדית, שהיא כשלעצמה כלי לתקיפת מהימנותה.

15. תוכנו הגלוי של המידע, ואף מידע שמעבר לו, נמסר על ידי המבקש עצמו בעת חקירתו במשטרה, קרי היה בידיעתו כבר אז, ולטענתו שמע על כך מפיה של דלאל עצמה. משכך, הבסיס לתקיפה האפשרית של מהימנותה של דלאל, כבר מצוי בידי ההגנה. יתר על כן, בידי ההגנה חומר חקירה נוסף, שהועבר על ידי התביעה ושפורט על ידי הסניגור בטיעונו הגלויים, שיש בו כדי לשמש ככלי לתקיפת מהימנותה. האינדיקציות האחרות אליהן התייחסה ההגנה בסעיף 7 לבקשה, אמנם לא פורטו, אך עצם קיומן מצטרף לנשק הקיים בידי המבקש בשעה שיצא לקרב על הגנתו.

16. טענת ההגנה לפיה דלאל הכחישה במהלך החקירה שדרשה מהמתלונן כסף, הכחשה הבולטת אל מול עובדות כתב האישום הכוללות דרישה זו, מלמדת, ראשית, כי התביעה אינה סומכת ידיה אך ורק על עדותה של דלאל, ושנית על קיומו של כלי תקיפה נוסף בידי ההגנה.

17. טענת ההגנה בסעיף 9 לבקשתה, לפיה דלאל פעלה באופן עצמאי באירוע מושא הידיעה, עומדת בסתירה לתכנה הגלוי של הידיעה, ומחלישה את כלל טענות ההגנה.

18. לקחתי בחשבון את טענותיו המפורטות של המבקש אשר נטענו במעמד צד אחד, ונוכח המעמד בו נמסרו, לא אוכל להתייחס אליהן מפורשות. יחד עם זאת, אוכל לאמר כי הסיטואציה המתוארת בסוף עמ' 1 לפרוטוקול החסוי, איננה מתיישבת עם תשובת הנאשם לכתב האישום או עם עמדותיו כפי שפורטו בדיון הגלוי ובדיון החסוי. ממילא, אינני רואה כיצד גילוי החומר המבוקש מסייע בסיטואציה כזו.

19. מכלל טענות ההגנה, בבקשתה הכתובה ובדיון החסוי, עולה כי הנימוק העיקרי לגילוי הראיה נובע מרצון ההגנה להוכיח באמצעותה את חוסר מהימנותה של דלאל.

20. עוד לקחתי בחשבון את טענות המשיבה בתגובתה הכתובה ובדיון החסוי, מהם עולה כי קיים חשש לפגיעה בשלום מוסר הידיעה ואף חשש לחייו, אם יוסר החסיון.

21. שקלתי את טיעוני הצדדים, את הקשר בין החומר המבוקש לגדר המחלוקת שבין הצדדים בשים לב לגרסת ההגנה, וכן את הקשר בין החומר המבוקש לראיות, כפי שתוארו על ידי הצדדים, ולקיומו של חומר נוסף החסוי תחת אותה תעודת חסיון, את קבילותו של החומר המבוקש ואת משקלו הצפוי אם יוגש כראיה.

22. ברובד הראשוני, לאחר שקילת כל אלה, לא שוכנעתי שמדובר בראיה חיונית, כהגדרתה בפסיקה, ובוודאי לא ב"ראיה מזכה".

23. בבחינת הרובד השני, אני מתקשה לקבל את עמדת ההגנה לפיה יכול שתצמח לה תועלת ממשית כלשהי מחשיפת הראיה. ממילא אני סבורה כי גם לו קבעתי שקיימת תועלת שולית כלשהי, הרי שאין בה כדי לגבור על האינטרס הציבורי ולהטות את הכף לעבר קבלת העתירה וחשיפת החומר המבוקש. יש לזכור את האינטרס הציבורי הכללי לשמירה על שיטת העבודה מול מקורות, הגנה על מקורות קיימים ושאיפה לגיוס מקורות פוטנציאליים. חשיפת תוכן שיש בו כדי לזהות את המקור, ולא כל שכן חשיפת זהות המקור, יש בהם כדי לפגוע בעניין ציבורי חשוב זה. מעבר לכך, שוכנעתי שקיים חשש ספציפי לשלומם של מוסר הידיעה ואף לחייו כתוצאה מחשיפתו.

24. חרף האמור לעיל, הסכימה התביעה במסגרת הדיון שהתקיים במעמד צד אחד, כי יודע להגנה שהדברים האמורים בידיעה מקורם הראשוני הוא מפיה של דלאל, וזאת מבלי להצביע על מספר הגלגולים שעברו דבריה.

25. לטעמי, הודעה זו מסירה כל צל צילו של חשש לפגיעה בזכות מזכויותיו של המבקש, שעה שאם תטיח ההגנה בדלאל את אמירת הדברים מושא הידיעה, וזו תכחישם, הרי שמוסכם יהיה על הצדדים כי דלאל אכן אמרה את הדברים בשלב כלשהו. מקל וחומר שבאיזון המתבקש בין כלל האינטרסים, אין מקום להעתר לבקשה.

26. בכפוף להודעה זו, אני דוחה את העתירה.

27. בשולי הדברים יאמר כי אני שותפה לתמיהתו של הסניגור ביחס לכך שבגין הידיעה לא נפתח תיק חקירה.

המזכירות תעביר החלטה זו לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ג שבט תשע"ז, 09 פברואר 2017, בהעדר הצדדים.